

Briuselis, 2022 m. birželio 13 d.
(OR. fr, en)

9751/22

ECOFIN 544
UEM 148
SOC 339
EMPL 221
COMPET 442
ENV 539
EDUC 212
RECH 335
ENER 250
JAI 804
GENDER 84
ANTIDISCRIM 64
JEUN 95
SAN 339

PRANEŠIMAS

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai

Komisijos dok. Nr.: 9407/22 - COM(2022) 609 final

Dalykas: Rekomendacija dėl TARYBOS REKOMENDACIJOS dėl 2022 m. Graikijos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2022 m. Graikijos stabilumo programos

Delegacijoms pridedamas pirmiau nurodytas Komisijos pasiūlymu (dok. COM(2022) 609 final) grindžiamas Tarybos rekomendacijos projektas, kurį peržiūrėjo ir kuriam pritarė įvairūs Tarybos komitetai.

TARYBOS REKOMENDACIJA

... m. d.

dėl 2022 m. Graikijos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2022 m. Graikijos stabilumo programos

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo¹, ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo², ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

¹ OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

² OL L 306, 2011 11 23, p. 25.

- (1) 2021 m. vasario 19 d. įsigaliojo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatyta Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė³. Pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę teikiama finansinė parama reformoms ir investicijoms įgyvendinti, t. y. Sąjungos finansuojama fiskalinė paskata. Priemone prisidedama prie ekonomikos atsigavimo ir tvarių ir augimą skatinančių reformų ir investicijų įgyvendinimo, visų pirma siekiant skatinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarkas, kartu didinant valstybių narių ekonomikos atsparumą ir potencialų augimą. Ja taip pat padedama stiprinti tvarią viešųjų finansų būklę ir skatinti augimą ir darbo vietų kūrimą vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu. Kiekvienai valstybei narei pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę skiriamas didžiausias finansinis įnašas bus atnaujintas 2022 m. birželio mėn., laikantis Reglamento (ES) 2021/241 11 straipsnio 2 dalies;

³ 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17).

- (2) 2021 m. lapkričio 24 d. Komisija priėmė metinę tvaraus augimo apžvalgą, kuria pradamas 2022 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. Joje tinkamai atsižvelgta į 2021 m. gegužės 7 d. pasirašytą Porto socialinį įsipareigojimą toliau įgyvendinti 2017 m. lapkričio 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos paskelbtą Europos socialinių teisių ramstį. 2022 m. kovo 25 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino 2022 m. metinėje tvaraus augimo apžvalgoje išdėstytus prioritetus. 2021 m. lapkričio 24 d. Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 taip pat priėmė įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Graikija nurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Be to, tą pačią dieną Komisija priėmė Rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos ir Pasiūlymą dėl 2022 m. bendros užimtumo ataskaitos, kurioje analizuojamas užimtumo politikos gairių ir Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimas. Rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos⁴ (toliau – 2022 m. rekomendacija dėl euro zonos) Taryba priėmė 2022 m. balandžio 5 d., o bendrą užimtumo ataskaitą – 2022 m. kovo 14 d.;

⁴ 2022 m. balandžio 5 d. Tarybos rekomendacija dėl euro zonos ekonominės politikos (OL C 153, 2022 7 15, p. 1).

(3) geopolitines ir ekonomines aplinkybes labai pakeitė po pasaulinės pandemijos įvykusi Rusijos invazija į Ukrainą. Invazijos poveikis valstybių narių ekonomikai pasireiškė, *inter alia*, aukštesnėmis energijos, maisto produktų bei žaliavų kainomis ir prastesnėmis augimo perspektyvomis. Aukštesnės energijos kainos ypač slegia pažeidžiamiausius namų ūkius, kurie patiria energijos nepriteklių arba kuriems jis gresia, taip pat įmones, kurios labiausiai pažeidžiamos energijos kainų šuolių. Be to, į Sąjungą atvyksta kaip niekada daug pabėgėlių iš Ukrainos. Dėl Rusijos agresijos karo kilusios ekonominės pasekmės valstybes nares paveikė nevienodai. Šiomis aplinkybėmis 2022 m. kovo 4 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2022/382⁵ pirmą kartą pradėta taikyti Tarybos direktyva 2001/55/EB⁶, iš Ukrainos perkeltiems asmenims suteikiant teisę teisėtai būti Sąjungoje, taip pat galimybę mokytis, dalyvauti darbo rinkoje, gauti sveikatos priežiūros paslaugas, būstą ir socialinę paramą;

⁵ 2022 m. kovo 4 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2022/382, kuriuo pagal Direktyvos 2001/55/EB 5 straipsnį nustatoma, kad iš Ukrainos yra perkeltųjų asmenų masinis srautas, ir pradedama taikyti laikinoji apsauga (OL L 71, 2022 3 4, p. 1).

⁶ 2001 m. liepos 20 d. Tarybos direktyva 2001/55/EB dėl minimalių normų, suteikiant perkeltiesiems asmenims laikiną apsaugą esant masiniam srautui, ir dėl priemonių, skatinančių valstybių narių tarpusavio pastangų priimant tokius asmenis ir atsakant už tokio veiksmo padarinius pusiausvyrą (OL L 212, 2001 8 7, p. 12).

- (4) atsižvelgiant į sparčiai kintančią ekonominę ir geopolitinę padėtį ir kaip išdėstyta 2022 m. metinėje tvaraus augimo apžvalgoje, 2022 m. Europos semestras – plataus masto ekonominės ir užimtumo politikos koordinavimo sistema – atnaujinamas ir kartu pritaikomas prie Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės įgyvendinimo reikalavimų. Kad būtų įgyvendinti Europos semestro politikos prioritetai, itin svarbu įgyvendinti priimtus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, nes jais atsižvelgiama į visas atitinkamas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas, pateiktas per 2019 m. ir 2020 m. Europos semestro ciklus, arba į didelę jų dalį. 2019 m. ir 2020 m. konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos tebėra tiek pat svarbios ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planams, kurie peržiūrėti, atnaujinti arba iš dalies pakeisti pagal Reglamento (ES) 2021/241 14, 18 ir 21 straipsnius, šalia kitų konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų, pateiktų iki tokių peržiūrėtų, atnaujintų ar iš dalies pakeistų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų pateikimo datos;
- (5) nuo 2020 m. kovo mėn. taikoma bendroji nukrypti leidžianti Stabilumo ir augimo pakto išlyga. 2021 m. kovo 3 d. komunikate „Vieni metai nuo COVID-19 protrūkio. Fiskalinės politikos atsakas“ Komisija išdėstė nuomonę, kad sprendimas nutraukti bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos taikymą arba ją toliau taikyti turėtų būti priimamas atlikus bendrą ekonominės padėties vertinimą, kurio vienas iš pagrindinių kiekybinių kriterijų būtų Sąjungos arba euro zonos ekonominės veiklos mastas, palyginti su iki krizės (2019 m. pabaigoje) buvusiu mastu. Stabilumo ir augimo pakte nustatytos bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos taikymą pratęsti 2023 m. būtų pagrįsta dėl didesnio neapibrėžtumo ir didelės neigiamų ekonominės perspektyvos pokyčių rizikos karo Europoje aplinkybėmis, dėl precedento neturinčių energijos kainų šuolių ir tolesnių tiekimo grandinės sutrikimų;

- (6) laikantis 2021 m. birželio 18 d. Tarybos rekomendacijoje⁷ dėl 2021 m. Graikijos stabilumo programos, pateikto požiūrio, bendrą fiskalinės politikos kryptį šiuo metu geriausia vertinti kaip pirminių išlaidų (atėmus diskrecines pajamų priemones), išskyrus su COVID-19 krize susijusias laikinas neatidėliotinas priemones, bet įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės negrąžintina parama (dotacijomis) ir kitų Sąjungos fondų lėšomis finansuojamas išlaidas, pokytį, palyginti su vidutinės trukmės laikotarpio potencialiu augimu⁸. Be bendros fiskalinės politikos krypties, siekiant įvertinti, ar nacionalinė fiskalinė politika yra apdairi, o jos sudėtis yra palanki tvariam atsigavimui, suderinamam su žaliosios ir skaitmeninės pertvarkų tikslais, dėmesys taip pat skiriamas nacionalinėmis lėšomis finansuojamų⁹ pirminių einamųjų išlaidų (atėmus diskrecines pajamų priemones ir išskyrus su COVID-19 krize susijusias laikinas neatidėliotinas priemones) ir investicijų raidai;

⁷ 2021 m. birželio 18 d. Tarybos rekomendacija, kurioje pateikiama Tarybos nuomonė dėl 2021 m. Graikijos stabilumo programos (OL C 304, 2021 7 29, p. 33).

⁸ Šioje rekomendacijoje pateikiami fiskalinės politikos krypties ir jos komponentų įverčiai yra Komisijos įverčiai, grindžiami prielaidomis, kuriomis pagrįsta Komisijos 2022 m. pavasario prognozė. Komisijos vidutinės trukmės laikotarpio potencialaus augimo įverčiai neapima teigiamo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytų reformų, kurios gali padidinti potencialų ekonomikos augimą, poveikio;

⁹ Nefinansuojamų Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės dotacijomis ar kitų Sąjungos fondų lėšomis.

- (7) 2022 m. kovo 2 d. Komisija priėmė komunikatą ir jame pateikė plataus pobūdžio 2023 m. fiskalinės politikos gairių (toliau – fiskalinės gairės), kuriomis siekiama padėti valstybėms narėms parengti stabilumo ir konvergencijos programas ir taip sustiprinti politikos koordinavimą. Remdamasi 2022 m. žiemos prognozėje pateikta makroekonominė perspektyva, Komisija pažymėjo, kad atrodytų tinkama 2023 m. pereiti nuo 2020–2022 m. bendros remiamojo pobūdžio fiskalinės politikos krypties prie iš esmės neutralios bendros fiskalinės politikos krypties, tuo pat metu būnant pasirengus reaguoti į kintančią ekonominę padėtį. Komisija paskelbė, kad konkrečioms valstybėms narėms 2023 m. ir toliau turėtų būti teikiamos skirtingos fiskalinės rekomendacijos ir turėtų būti atsižvelgta į galimą tarpvalstybinį šalutinį poveikį. Komisija paprašė valstybių narių atsižvelgti į šias gaires savo stabilumo ir konvergencijos programose. Komisija įsipareigojo atidžiai stebėti ekonominius pokyčius ir prireikus pritaikyti politikos gaires, vėliausiai – 2022 m. gegužės mėn. pabaigoje paskelbsimame Europos semestro pavasario dokumentų rinkinyje;
- (8) kalbant apie fiskalines gaires, 2023 m. fiskalinėmis rekomendacijomis atsižvelgiama į prastesnę ekonominę perspektyvą, didesnę neapibrėžtumą ir papildomą neigiamų pokyčių riziką, taip pat į didesnę infliaciją, palyginti su Komisijos 2022 m. žiemos prognoze. Atsižvelgiant į šiuos aspektus, fiskalinis atsakas turi būti didinti viešąsias investicijas į žaliąją ir skaitmeninę pertvarkas ir energetinį saugumą ir išlaikyti pažeidžiamiausių namų ūkių perkamąją galią, kad būtų galima sušvelninti energijos kainų šuolio poveikį ir padėti apriboti antrinio poveikio infliacinį spaudimą taikant tikslines ir laikinas priemones. Fiskalinė politika turi likti lanksti, kad būtų galima prisitaikyti prie greitai kintančių aplinkybių, įskaitant iššūkius, kylančius dėl Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą, susijusius su gynyba ir saugumu, ir turi skirtis valstybėse narėse priklausomai nuo jų fiskalinės ir ekonominės padėties, įskaitant krizės poveikį joms ir iš Ukrainos perkeltų asmenų srautą į jas;

- (9) 2021 m. balandžio 27 d. Graikija pagal Reglamento (ES) 2021/241 18 straipsnio 1 dalį pateikė Komisijai nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnį Komisija įvertino ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano aktualumą, efektyvumą, veiksmingumą ir darną vadovaudamasi to reglamento V priede pateiktomis vertinimo gairėmis. 2021 m. liepos 13 d. Taryba priėmė Įgyvendinimo sprendimą dėl Graikijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo¹⁰. Paramos dalių išmokėjimas priklauso nuo Komisijos sprendimo priėmimo pagal Reglamento (ES) 2021/241 24 straipsnio 5 dalį, kuriame būtų nurodyta, kad Graikija patenkinamai pasiekė Tarybos įgyvendinimo sprendime nustatytas atitinkamas tarpines ir siektinas reikšmes. Kad būtų laikoma, jog tarpinės ir siektinos reikšmės pasiektos patenkinamai, ankstesniosioms pasiekti priimtoms priemonės turi likti nepanaikintos;
- (10) laikydamasi Reglamento (EB) Nr. 1466/97 4 straipsnio, 2022 m. balandžio 30 d. Graikija pateikė 2022 m. nacionalinę reformų programą, o 2022 m. balandžio 29 d. – 2022 m. stabilumo programą. Siekiant atsižvelgti į jų tarpusavio sąsajas, abi programos vertintos kartu. Pagal Reglamento (ES) 2021/241 27 straipsnį, 2022 m. nacionalinė reformų programa taip pat atspindi Graikijos du kartus per metus teikiamas pažangos, padarytos įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, ataskaitas;

¹⁰ Dok. ST 10152/2021.

- (11) 2022 m. gegužės 23 d. Komisija paskelbė 2022 m. Graikijos ataskaitą. Joje įvertinta pažanga, Graikijos padaryta įgyvendinant atitinkamas 2019 m., 2020 m. ir 2021 m. Tarybos priimtas jai skirtas rekomendacijas, ir, remiantis ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestine, apžvelgta, kaip Graikija įgyvendina ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Remiantis ta analize, šalies ataskaitoje nurodytos spragos, palyginti su tais uždaviniais, kurie ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane sprendžiami tik iš dalies arba nesprendžiami, taip pat nauji ir kylantys uždaviniai, įskaitant dėl Rusijos invazijos į Ukrainą kylančius uždavinius. Be to, joje įvertinta pažanga, Graikijos padaryta įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant Sąjungos pagrindinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo mažinimo srityse, taip pat siekiant Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų;
- (12) Komisija atliko Graikijos nuodugnią apžvalgą pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 5 straipsnį, o jos rezultatus paskelbė 2022 m. gegužės 23 d. Komisija padarė išvadą, kad Graikijoje yra susidaręs perviršinis makroekonominis disbalansas. Pažeidžiamumas yra susijęs su didele valdžios sektoriaus skola, neužbaigtu išorės perbalansavimu ir didele neveiksnių paskolų dalimi esant mažam potencialiam augimui ir dideliame nedarbe;
- (13) 2022 m. gegužės 23 d. Komisija paskelbė pranešimą pagal Sutarties 126 straipsnio 3 dalį. Tame pranešime aptarta Graikijos biudžeto būklė, nes jos valdžios sektoriaus deficitas 2021 m. viršijo Sutartyje nustatytą 3 % bendrojo vidaus produkto (BVP) pamatinę vertę. Pranešime padaryta išvada, kad deficito kriterijus nėra įvykdytas. Laikydamosi 2022 m. kovo 2 d. komunikato, 2022 m. pavasarį Komisija nesiūlė pradėti naujų perviršinio deficito procedūrų ir 2022 m. rudenį iš naujo įvertins, ar tikslinga siūlyti pradėti tokias procedūras;

(14) 2020 m. liepos 20 d. rekomendacijoje¹¹ Taryba rekomendavo Graikijai, laikantis bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos, 2020 m. ir 2021 m. imtis visų būtinų priemonių, kad būtų veiksmingai kovojama su COVID-19 pandemija, palaikoma ekonomika ir remiamas būsimas atsigavimas. Ji Graikijai taip pat rekomendavo, kai leis ekonominės sąlygos, vykdyti fiskalinę politiką, kuria siekiama užtikrinti apdairią vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinę būklę ir skolos tvarumą, kartu didinant investicijas. Remiantis Eurostato patvirtintais duomenimis, Graikijos valdžios sektoriaus deficitas sumažėjo nuo 10,2 % BVP 2020 m. iki 7,4 % 2021 m. Graikijos fiskalinės politikos atsaku 2021 m. remtas ekonomikos atsigavimas, o laikinų neatidėliotinų priemonių apimtis sumažėjo nuo 7,6 % BVP 2020 m. iki 7,2 % 2021 m. Priemonės, kurių Graikija ėmėsi 2021 m., atitiko 2020 m. liepos 20 d. Tarybos rekomendaciją. Diskrecinės biudžeto priemonės, kurias Vyriausybė priėmė 2020 m. ir 2021 m., buvo laikinos arba joms buvo kompensacinių priemonių. Remiantis Eurostato patvirtintais duomenimis, valdžios sektoriaus bendroji skola sumažėjo nuo 206,3 % BVP 2020 m. iki 193,3 % BVP 2021 m.;

¹¹ 2020 m. liepos 20 d. Tarybos rekomendacija dėl 2020 m. Graikijos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2020 m. Graikijos stabilumo programos (OL C 282, 2020 8 26, p. 46).

(15) makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos 2022 m. stabilumo programoje pateiktos biudžeto projekcijos, 2022 m. yra realistiškas, o 2023 m. – palankus. 2022 m. stabilumo programoje prognozuojama, kad realusis BVP 2022 m. išaugs 3,1 %, o 2023 m. – 4,8 %. Tuo tarpu Komisijos 2022 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2022 m. realiojo BVP augimas bus didesnis – 3,5 %, o 2023 m. – mažesnis ir sieks 3,1 %. Skirtumą tarp prognozių daugiausia lemia skirtingos prielaidos dėl Sąjungos lėšų įsisavinimo spartos ir Rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą poveikio, visų pirma privačiam vartojimui. 2022 m. stabilumo programoje Vyriausybė planuoja, kad 2022 m. nominalusis deficitas sumažės iki 4,4 % BVP, o 2023 m. – iki 1,4 %. Šis sumažėjimas 2022 m. daugiausia rodo šiuo metu vykstantį ekonominės veiklos atsigavimą ir daugelio neatidėliotinių priemonių panaikinimą. 2022 m. stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus bendrosios skolos santykis su BVP 2022 m. stipriai sumažės – iki 180,2 %, o 2023 m. sumažės iki 168,6 %. Remiantis iki galutinio prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, Komisijos 2022 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2022 m. ir 2023 m. valdžios sektoriaus deficitas atitinkamai sudarys 4,3 % BVP ir 1,0 % BVP. Šie dydžiai iš esmės atitinka 2022 m. stabilumo programoje numatomą deficitą. Nepaisant skirtingo realiojo BVP augimo, Komisijos 2022 m. pavasario prognozėje daroma prielaida, kad kainų ir darbo užmokesčio augimas bus dinamiškesnis ir 2022, ir 2023 m., todėl prognozuojamos didesnės pajamos iš gyventojų pajamų mokesčio. Komisijos 2022 m. pavasario prognozėje numatomas didesnis valdžios sektoriaus bendrosios skolos santykis su BVP: 185,7 % 2022 m. ir 180,4 % 2023 m. Skirtumą lemia skirtingas pagal pinigų ir kaupimo principus apskaičiuoto fiskalinio balanso skirtumų įvertinimas ir skirtingos prielaidos dėl grynojo sukaupto finansinio turto. Remiantis Komisijos 2022 m. pavasario prognoze, šiuo metu numatoma, kad vidutinės trukmės laikotarpio (10 metų) potencialios gamybos apimties augimo vidurkis bus -0,3 %. Tačiau tas įvertis iš dalies atspindi praėjusį Graikijos patirto didelio ekonominio nuosmukio laikotarpį ir neapima ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytų reformų, kurios gali padidinti potencialų Graikijos ekonomikos augimą, poveikio;

(16) 2022 m. Vyriausybė palaipsniui panaikino daugumą priemonių, kurių imtasi reaguojant į COVID-19 krizę, taigi numatoma, kad laikinų neatidėliotinių priemonių apimtis sumažės nuo 7,2 % BVP 2021 m. iki 1,8 % 2022 m. Valdžios sektoriaus deficitui poveikį daro priemonės, kurių imtasi siekiant kovoti su ekonominiu ir socialiniu energijos kainų kilimo poveikiu; Komisijos 2022 m. pavasario prognozėje apskaičiuota, kad jos sudaro 1,1 % BVP 2022 m., o 2023 m. jos neturės fiskalinio poveikio, nes jas planuojama palaipsniui panaikinti¹². Ši poveikį deficitui iš dalies kompensuoja didesnės pajamos iš apyvartinių taršos leidimų. Tas priemonės daugiausia sudaro subsidijos energijos vartotojams, socialinės išmokos skurdesniems namų ūkiams ir transporto paslaugų netiesioginių mokesčių mažinimas. Paskelbta, kad tos priemonės yra laikinos. Pateikus Graikijos stabilumo programą ir praėjus galutiniam Komisijos 2022 m. pavasario prognozės parengimo terminui, Vyriausybė paskelbė naują 2022 m. skirtų priemonių, kuriomis siekiama švelninti išaugusių energijos kainų padarinius, rinkinį. Vis dėlto, jei energijos kainos 2023 m. liks aukštos, kai kurių iš tų priemonių galiojimas galėtų būti tęsiamas. Valdžios sektoriaus deficitui poveikį taip pat daro iš Ukrainos perkeltų asmenų laikinosios apsaugos teikimo išlaidos, kurios, kaip numatoma Komisijos 2022 m. pavasario prognozėje, 2022 m. sudarys 0,1 % BVP, o 2023 m. – 0,1 % BVP¹³;

¹² Šie skaičiai rodo tų priemonių, kurių imtasi nuo 2021 m. rudens, įskaitant einamųjų pajamų ir išlaidų, taip pat atitinkamais atvejais – kapitalo išlaidų priemones, poveikį metiniam biudžetui.

¹³ Daroma prielaida, kad bendras iš Ukrainos į Sąjungą perkeltų asmenų skaičius iki 2022 m. pabaigos palaipsniui pasieks 6 mln., o jų geografinio pasiskirstymo įverčiai apskaičiuojami remiantis esamos diasporos dydžiu, santykinu priimančiosios valstybės narės gyventojų skaičiumi ir faktiniu iš Ukrainos perkeltų asmenų pasiskirstymu visoje Sąjungoje nuo 2022 m. kovo mėn. Biudžeto išlaidų vienam asmeniui įverčiai yra grindžiami Komisijos Jungtinio tyrimų centro parengtu mikromodeliavimo modeliu „Euromod“ ir apskaičiuoti atsižvelgiant tiek į piniginius pervedimus, į kuriuos asmenys gali turėti teisę, tiek į išmokas natūra, pavyzdžiui, švietimo ir sveikatos priežiūros srityse.

- (17) 2021 m. birželio 18 d. rekomendacijoje Taryba rekomendavo Graikijai 2022 m. pasinaudoti Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone papildomoms investicijoms, kuriomis remiamas ekonomikos atsigavimas, finansuoti, kartu vykdant apdairią fiskalinę politiką. Be to, šalis turėtų išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas. Taryba Graikijai taip pat rekomendavo, kai leis ekonominės sąlygos, vykdyti fiskalinę politiką, kuria siekiama užtikrinti apdairią vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinę būklę ir fiskalinį tvarumą vidutinės trukmės laikotarpiu ir tuo pat metu didinti investicijas siekiant padidinti augimo potencialą;

(18) remiantis Komisijos 2022 m. pavasario prognoze ir 2022 m. Graikijos stabilumo programoje pateikta informacija numatoma, kad 2022 m. fiskalinės politikos kryptis išliks remiamojo pobūdžio (-3,3 % BVP)¹⁴. Graikija planuoja toliau remti ekonomikos atsigavimą pasinaudodama Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone papildomoms investicijoms finansuoti, kaip rekomendavo Taryba. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės dotacijomis ir kitų Sąjungos fondų lėšomis finansuojamų išlaidų teigiamas poveikis ekonominei veiklai, palyginti su 2021 m., turėtų padidėti 0,2 procentinio punkto BVP. Nacionalinėmis lėšomis finansuojamų investicijų skatinamasis poveikis fiskalinės politikos kryptčiai 2022 m. turėtų sudaryti 0,8 procentinio punkto¹⁵. Todėl Graikija planuoja išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas, kaip rekomendavo Taryba. Be to, nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų (atėmus naujas pajamų priemones) augimo skatinamasis poveikis bendrai fiskalinės politikos kryptčiai 2022 m. turėtų sudaryti 2,2 procentinio punkto. Tas reikšmingas skatinamasis poveikis apima papildomą priemonių, kuriomis siekiama mažinti ekonominį ir socialinį energijos kainų kilimo poveikį, poveikį (0,6 % BVP), taip pat iš Ukrainos perkeltų asmenų laikinosios apsaugos teikimo išlaidas (0,1 % BVP), o prie grynujų einamųjų išlaidų augimo taip pat turėtų prisidėti ir didesnės išlaidos pensijoms ir socialinėms išmokoms (0,6 % BVP). Pagal Komisijos prognozę šios diskrecinės priemonės nėra visiškai suderintos su kompensacinėmis priemonėmis;

¹⁴ Neigiamas rodiklio ženklas atitinka pernelyg didelį pirminių išlaidų augimą, palyginti su vidutinės trukmės laikotarpio ekonomikos augimu, o tai rodo skatinamąją fiskalinę politiką.

¹⁵ Numatoma, kad kitos nacionalinėmis lėšomis finansuojamos kapitalo išlaidos turės 0,1 procentinio punkto BVP skatinamąjį poveikį.

- (19) Komisijos 2022 m. pavasario prognozėje pagal nesikeičiančios politikos prielaidą numatoma, kad 2023 m. fiskalinės politikos kryptis bus +1,5 % BVP¹⁶. Numatoma, kad Graikija 2023 m. toliau naudosis Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės dotacijomis papildomoms investicijoms, kuriomis remiamas atsigavimas, finansuoti. Prognozuojama, kad pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę teikiamomis dotacijomis ir kitų Sąjungos fondų lėšomis finansuojamų išlaidų teigiamas poveikis ekonominei veiklai, palyginti su 2022 m., turėtų sumažėti 0,3 procentinio punkto BVP, o tai rodo, kad prasidėjo naujas kitų Sąjungos fondų programavimo laikotarpis. Nacionalinėmis lėšomis finansuojamų investicijų skatinamasis poveikis fiskalinės politikos kryptčiai 2023 m. turėtų sudaryti 0,6 procentinio punkto¹⁷. Be to, nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų (atėmus naujas pajamų priemones) augimo stabdomasis poveikis bendrai fiskalinės politikos kryptčiai 2023 m. turėtų sudaryti 1,7 procentinio punkto. Čia įtrauktas 1,1 % BVP poveikis, kurį turės priemonių, kuriomis reaguojama į pakilusias energijos kainas, laipsniškas panaikinimas;
- (20) 2022 m. stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus deficitas palaipsniui sumažės iki 0,4 % BVP 2024 m., o iki 2025 m. – iki 0,1 % BVP. Todėl planuojama, kad valdžios sektoriaus deficitas per programos laikotarpį liks mažesnis negu 3 % BVP. Tose projekcijose daroma prielaida, kad ekonomikos atsigavimas tęsis, ir atsižvelgiama į augimą skatinančio solidarumo mokesčio, pridedamo prie gyventojų pajamų mokesčio, ir socialinio solidarumo įmokų mažinimo pratęsimą. 2022 m. stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus bendrosios skolos santykis su BVP toliau mažės, konkrečiai iki 155,2 % 2024 m. ir iki 146,5 % 2025 m. Remiantis Komisijos analize, skolos tvarumo rizika vidutinės trukmės laikotarpiu atrodo didelė;

¹⁶ Teigiamas rodiklio ženklas atitinka pernelyg mažą pirminių išlaidų augimą, palyginti su vidutinės trukmės laikotarpio ekonomikos augimu, o tai rodo stabdomąją fiskalinę politiką.

¹⁷ Numatoma, kad kitos nacionalinėmis lėšomis finansuojamos kapitalo išlaidos turės 0,0 procentinio punkto BVP neutralų poveikį.

(21) remiantis reformomis, kurių imtasi įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, Graikijos mokesčių politikos sistemos pakeitimai galėtų padėti sumažinti investicijų trūkumą. Konkrečiau, įdiegus plačiau apimančią išankstinių sprendimų dėl mokesčių sistemą, būtų galima investuotojams užtikrinti didesnę teisinę tikrumą ir sustiprinti dedamas pastangas supaprastinti mokesčių sistemą. Be to, remiantis kitų valstybių narių geriausia praktika, peržiūrėjus galiojantį vienkartinį metinį mokestį, taikomą savarankiškai dirbantiems asmenims (pridedamą prie gyventojų pajamų mokesčio), būtų galima pagerinti savarankiškai dirbantiems asmenims tenkančios mokesčių naštos struktūrą, paskatinti savanoriškai vykdyti mokestines prievoles ir paremti investicijas. Graikija toliau imasi veiksmų viešajam administravimui modernizuoti, tačiau bendras jo veiklos efektyvumas tebėra menkas, iš dalies dėl to, kad sunku pritraukti ir išlaikyti aukštos kvalifikacijos darbuotojus. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatyta priemonių, kuriomis siekiama didinti viešojo administravimo veiksmingumą, ypač daug dėmesio skiriant jo skaitmeninių paslaugų gerinimui. Graikija ne tik įgyvendina ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytas priemones, bet ir daro pažangą kurdama integruotą žmogiškųjų išteklių valdymo sistemą, kurioje įdiegtos valstybės sektoriaus subjektų skaitmeninės organizacinės schemos ir visų pareigybių aprašymai. Tikimasi, kad tai padės lengviau paskirstyti išteklius atsižvelgiant į nustatytus ir pagal prioritetą suskirstytus poreikius. Be to, nors nuolatinių pareigūnų skaičius iš esmės išliko stabilus dėl tebegaliojančios įdarbinimo taisyklės „vienas priimtas, vienas atleistas“, nuo 2018 m. beveik 25 % išaugo laikinųjų darbuotojų skaičius. Padidėjus viešojo administravimo darbuotojų skaičiui, gali pernėk nueiti pastangos Graikijos darbo užmokesčio išlaidas (palyginti su BVP) priartinti prie Sąjungos vidurkio. Dėl to ne tik kyla fiskalinė rizika, bet, atsižvelgiant į tai, kad atrankos į laikinas darbo vietas procesas nėra toks kruopštus, kaip į nuolatinės, tai gali pakenkti naujojo nuolatinių valstybės tarnautojų atrankos proceso sąžiningumui. Toliau taikant nuolatinių darbuotojų įdarbinimo taisyklę „vienas priimtas, vienas atleistas“, kuri yra papildyta nuo 2022 m. taikoma laikinųjų darbuotojų skaičiaus viršutine riba, yra nustatoma bendra sistema, kuria siekiama sustiprinti centralizuotą įdarbinimo kontrolę ir sudaryti sąlygas darbuotojų skaičiui priartėti prie iki pandemijos buvusio lygio.

Jei, kaip numatyta, bendras darbuotojų skaičius bus sumažintas, būtų galima pakoreguoti darbo užmokesčio dydį konkrečioms pareigybėms ir subjektams, kurie laikomi esančiais ypatingos svarbos ir dėl kurių viešojo administravimo įstaigos susiduria su sunkumais pritraukdamos ir išlaikydamos kvalifikuotus darbuotojus. Tai galėtų reikšti, kad pareigybės aprašymas būtų susiejamas su papildoma darbo užmokesčio lentele arba būtų nustatoma speciali darbo užmokesčio lentelė konkrečioms viešojo sektoriaus subjektams (pvz., rinkos reguliavimo institucijoms), nes tokie sisteminiai metodai nekeltų pavojaus vienodai darbo užmokesčio lentelei ir atitiktų apdairią fiskalinę politiką. Galiausiai, nors į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą yra įtraukta aktyvios darbo rinkos politikos stiprinimo priemonių, tebėra galimybių imtis tolesnių veiksmų siekiant didinti jaunimo ir moterų įsidarbinimo galimybes, kad būtų remiama įtraukioji darbo rinka, siūlanti daugiau ir geresnių darbo vietų;

(22) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies b punktą ir to reglamento V priedo 2.2 kriterijų, į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukta daug viena kitą papildančių reformų ir investicijų su preliminariu įgyvendinimo tvarkaraščiu – iki 2026 m. rugpjūčio 31 d. Jos padeda spręsti visus ekonominius ir socialinius uždavinius, 2019 m. ir 2020 m. per Europos semestrą nustatytus Graikijai skirtose Tarybos rekomendacijose, šalia jai skirtų rekomendacijų, kurios pateiktos iki ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano priėmimo datos, arba didelę šių uždavinių dalį. Visų pirma, tose rekomendacijose kalbama apie viešųjų finansų kokybę ir tvarumą, sveikatos priežiūros sistemos prieinamumą ir atsparumą, aktyvią darbo rinkos politiką, politiką, kuria remiamos viešosios investicijos į švietimą, įgūdžius ir įsidarbinimo galimybes, mokslinius tyrimus ir plėtrą, saugų, pažangų, tvarų ir atsparų transportą ir logistiką, švarią ir efektyvią energijos gamybą bei vartojimą, įskaitant atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir jungčių projektus, aplinkosaugos infrastruktūrą, miesto vietovių atnaujinimą ir viešojo administravimo ir įmonių skaitmeninę transformaciją. Į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą taip pat įtraukta nemažai priemonių, susijusių su fiskaline struktūrine politika, socialine gerove, finansiniu stabilumu, darbo ir produktų rinkomis bei viešojo administravimo modernizavimu; visomis šiomis priemonėmis tęsiami, išplečiami ir papildomi įsipareigojimai, prisiimti įgyvendinus programą. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane taip pat numatyta priemonių konkurencingumui didinti ir privačiojo sektoriaus investicijoms skatinti gerinant verslo aplinką ir paprastinant reguliavimo sistemą. Tas reformas papildo paskolų priemonė, kuria siekiama skatinti privačiojo sektoriaus investicijas į pertvarkomus ekonomikos sektorius, įskaitant žaliąją pertvarką bei skaitmeninę transformaciją;

- (23) tikimasi, kad Graikijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimas prisidės prie tolesnės žaliosios ir skaitmeninės pertvarkų pažangos. Priemonėms, kuriomis Graikijoje remiamas klimato srities tikslų įgyvendinimas, skiriama 37,5 % visų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano asignavimų, o priemonėms, kuriomis remiamas skaitmeninių tikslų įgyvendinimas – 23,3 % visų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano asignavimų. Visapusiškas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimas laikantis atitinkamų tarpinių ir siektinų reikšmių padės Graikijai greitai atsigausti nuo COVID-19 krizės padarinių ir kartu sustiprins jos atsparumą. Siekiant sėkmingai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, taip pat kitą už ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą platesnę ekonominę ir užimtumo politiką, kad būtų užtikrinta plati atsakomybė už bendrą politinę darbotvarkę, tebėra svarbus sistemingas socialinių partnerių ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas;
- (24) Graikijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane nustatyta visapusiška investicinių ir reformų priemonių koordinavimo, įgyvendinimo ir stebėsenos valdymo sistema. Tačiau faktinis ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimas iš esmės priklausys nuo įgyvendinimo institucijų administracinių ir įgyvendinimo gebėjimų ir turės būti atidžiai stebimas. Tikimasi, kad regioninės ir vietos administracijos techninės tarnybos, įskaitant savivaldybių įmones, prisidės prie tam tikrų plano komponentų įgyvendinimo, o jų administraciniai gebėjimai, ypač mažesnių savivaldybių, paprastai yra riboti, todėl svarbu, kad prireikus būtų teikiama papildoma centrinio lygmens parama. Kad ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas būtų įgyvendinamas sklandžiai, bus labai svarbu laikytis griežtų tvarkaraščių, greitai reaguoti į kliūtis ir rasti sprendimus. Gali būti naudinga sudaryti aukšto lygio tarpžinybinę darbo grupę kliūtims šalinti. Galiausiai, kalbant apie bendrą koordinavimą, svarbus vaidmuo teks Finansų ministerijai priklausančiai Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės agentūrai, kuriai numatoma skirti pakankamai išteklių, taip pat svarbus bus glaudus Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės agentūros ir Koordinavimo generalinio sekretoriato (jis yra atsakingas už reformų priemonių koordinavimą) bendradarbiavimas;

- (25) 2021 m. liepos 29 d. Komisija patvirtino Graikijos partnerystės sutartį, numatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/1060¹⁸. 2021 m. spalio ir lapkričio mėn. Graikija pateikė Komisijai 21 sanglaudos politikos programą. Laikydamosi Reglamento (ES) 2021/1060, Graikija, programuodama 2021–2027 m. sanglaudos politikos fondų lėšas, atsižvelgė į atitinkamas jai skirtas rekomendacijas. Tai yra iš sanglaudos politikos fondų gautinos finansinės paramos veiksmingumo gerinimo ir kuo didesnės pridėtinės vertės užtikrinimo prielaida, be to, taip skatinamas šių sanglaudos politikos fondų ir kitų Sąjungos priemonių bei fondų tarpusavio koordinavimas, papildomumas ir darna. Sėkmingas Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės ir sanglaudos politikos programų įgyvendinimas taip pat priklauso nuo to, ar bus pašalintos kliūtys investicijoms, kad būtų remiamos žalioji ir skaitmeninė pertvarkos ir subalansuotas teritorinis vystymasis;

¹⁸ 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės (OL L 321, 2021 6 30, p. 159).

(26) po to, kai 2018 m. Graikija sėkmingai užbaigė finansinės paramos programos pagal Europos stabilumo mechanizmą įgyvendinimą, ji yra stebima pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 472/2013¹⁹ nustatytą griežtesnės priežiūros sistemą. Griežtesnė priežiūra padėjo stebėti, kaip įgyvendinami konkretūs 2018 m. birželio 22 d. Graikijos priimti įsipareigojimai Euro grupei užbaigti pagrindines pagal programą pradėtas struktūrines reformas. Tų įsipareigojimų įgyvendinimas iki sutartų terminų – iki 2022 m. vidurio – yra skolos mažinimo pagrindas; taigi Graikijai jau eina paskutiniai to susitarimo metai. Kaip nurodyta 2022 m. gegužės 23 d. paskelbtoje 14-oje griežtesnės priežiūros ataskaitoje, nepaisant sudėtingų pandemijos aplinkybių, o pastaruoju metu – Rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą ekonominio poveikio, Graikija veiksmingai įgyvendino didžiąją dalį politikos įsipareigojimų, o tai padidino Graikijos ekonomikos atsparumą ir sustiprino jos finansinį stabilumą. Vis dėlto kai kuriuos elementus dar reikia visiškai užbaigti. Tai ypač pasakytina apie nacionalinio kadastro kūrimo užbaigimą, nes tai dar labiau pagerintų Graikijos verslo aplinką. Pastaraisiais metais padaryta didelė pažanga ir tikimasi, kad visas kadastras bus užbaigtas iki 2022 m. gruodžio mėn. Kadastro projekto įgyvendinimas buvo remiamas Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis. Dabar pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę teikiama parama registracijos liudijimų ir nuosavybės teisių dokumentų skaitmeninimui. Vykdamas kadastro projektą Graikijai taip pat reikia užbaigti kadastro kartografavimą, pradėti kadastro agentūros veiklą ir patvirtinti visos šalies miškų žemėlapius;

¹⁹ 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 472/2013 dėl euro zonos valstybių narių, kurios turi didelių finansinio stabilumo sunkumų arba kurioms tokie sunkumai gresia, ekonominės ir biudžeto priežiūros griežtinimo (OL L 140, 2013 5 27, p. 1).

- (27) be ekonominių ir socialinių uždavinių, kurie sprendžiami ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu, Graikija susiduria su papildomomis problemomis, susijusiomis su sveikatos priežiūra. Mokėjimai savo lėšomis Graikijoje vis dar yra dideli ir sudaro daugiau nei trečdalį visų sveikatos priežiūros išlaidų (35 %) ²⁰. Jie daugiausia susiję su priemokomis už vaistus ir tiesioginiais mokėjimais už paslaugas, neįtrauktas į kompensuojamų paslaugų paketą. Tai savo ruožtu susiję su vis dar palyginti didelėmis (palyginti su Sąjungos vidurkiu) viešosiomis išlaidomis vaistams ir palyginti mažomis (palyginti su Sąjungos vidurkiu) išlaidomis terapinei priežiūrai, ypač ambulatoriniams pacientams. Gerai veikianti visus gyventojus apimanti pirminės sveikatos priežiūros sistema su veiksmingai atliekamomis pirmosios grandies funkcijomis gali padidinti efektyvumą ir sveikatos priežiūros prekių bei paslaugų prieinamumą. Todėl norint, kad sveikatos priežiūros sistema veiktų tinkamai, bus labai svarbu, kad būtų visapusiškai įgyvendinti pirminės sveikatos priežiūros sistemos pakeitimai, kuriuos numatoma priimti griežtesnės priežiūros aplinkybėmis. Reforma grindžiama ankstesnėmis pastangomis sukurti visapusišką pirminės sveikatos priežiūros sistemą, kurias įgyvendinant, deja, buvo susidurta su sunkumais. Todėl, siekiant užtikrinti adekvačias ir vienodas galimybes gyventojams naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis, bus labai svarbu didinti šeimos gydytojų skaičių, kad būtų užtikrinta visų gyventojų aprėptis ir gyventojų registravimas;
- (28) reaguojant į Versalio deklaracijoje Sąjungos valstybių ar vyriausybių vadovų suteiktą įgaliojimą, Komisijos pasiūlymu dėl plano „REPowerEU“ siekiama kuo greičiau palaiapsniui panaikinti Sąjungos priklausomybę nuo iškastinio kuro importo iš Rusijos. Šiuo tikslu Komisija, palaikydama dialogą su valstybėmis narėmis, ketina nustatyti tinkamiausius nacionalinio, regioninio ir Sąjungos masto projektus, investicijas ir reformas. Šiomis priemonėmis siekiama mažinti bendrą priklausomybę nuo iškastinio kuro ir atsisakyti iškastinio kuro importo iš Rusijos;

²⁰ 2019 m. skaičiai, pateikti EBPO 2021 m. ataskaitoje „State of Health in the EU, Greece: Country Health Profile“ (<https://www.oecd.org/health/greece-country-health-profile-2021-4ab8ea73-en.htm>).

(29) 2020 m. duomenimis, nafta ir dujos sudaro atitinkamai 50 ir 24 % Graikijos energijos rūšių derinio. Graikijos priklausomybė nuo naftos²¹ ir dujų²² importo iš Rusijos yra šiek tiek mažesnė už Sąjungos vidurkį: žalios naftos importas sudaro 18 %, palyginti su 26 % Sąjungos vidurkiu, o dujų – 39 %, palyginti su 44 % Sąjungos vidurkiu. 87 % akmens anglių ji importuoja iš Rusijos, tačiau daug rusvųjų anglių gauna šalies viduje. Siekiant sumažinti Graikijos priklausomybę nuo dujų iš Rusijos ir įvairinti energijos rūšių derinį, atsisakant iškastinio kuro, įskaitant įsipareigojimą iki 2028 m. palaipsniui nutraukti elektros energijos gamybą naudojant rusvąsias anglias, būtų galima toliau įgyvendinti keletą priemonių, kurios būtų grindžiamos investicijomis ir reformomis, įtrauktomis į Graikijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, ir ne tik jomis. Graikija galėtų paspartinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtrą ir organizuotos rinkos platformos, padedančios sudaryti dvišales elektros energijos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių pirkimo sutartis, sukūrimą. Leidimų išdavimo reformos, įtrauktos į Graikijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, sumažins kliūtis investicijoms į atsinaujinančiųjų išteklių energijos sektorį. Graikija turi galimybių pradėti plėtoti vandenilio infrastruktūrą, ypač Graikijos uostuose, kad būtų lengviau transportuoti vandenilį. Tinklo operatorių planuojamos investicijos į infrastruktūrą galėtų būti paspartintos ir išplėstos, ypač į pastočių įrengimą. Be to, būtų galima sutrumpinti vidutinį laikotarpį, per kurį tinklo operatoriai išnagrinėja ir galutinai suderina naujų atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginių prijungimo sąlygas. Papildomos elektros energetikos sistemų jungtys su kaimyninėmis šalimis leistų tinklui naudoti daugiau atsinaujinančiųjų išteklių energijos. Graikija turi paspartinti dujų maršrutų įvairinimą, sparčiai užbaigdama smarkiai pasistūmėjusias investicijas.

²¹ Eurostato duomenys (2020), žalios naftos importo iš Rusijos dalis, palyginti su bendru atitinkamu importu. Apskaičiuojant bendro ES 27 valstybių narių importo vidurkį remiamasi importo iš ne ES 27 šalių duomenimis. Graikijos atveju bendras importas apima ES vidaus prekybą. Žalia nafta neapima perdirbtų naftos produktų. Didelę dalį viso Graikijos naftos importo sudaro naftos perdirbimo gamyklų žaliava. Graikija yra labai priklausoma nuo šių žaliavų importo iš Rusijos – 86 % visų naftos perdirbimo gamyklų žaliavų importuojama iš Rusijos.

²² Eurostato duomenys (2020), gamtinių dujų ir akmens anglių importo iš Rusijos dalis, palyginti su bendru atitinkamu importu. Apskaičiuojant bendro ES 27 valstybių narių importo vidurkį remiamasi importo iš ne ES 27 šalių duomenimis. Graikijos atveju bendras importas apima ES vidaus prekybą. Žalia nafta neapima perdirbtų naftos produktų.

Rekomenduojama investuoti į naują su dujomis susijusią infrastruktūrą ir tinklus siekiant, kai įmanoma, parengti juos ateities iššūkiams ir užtikrinti ilgalaikį jų tvarumą, kai ateityje bus keičiama jų paskirtis ir pereinama prie tvaraus kuro. Graikija taip pat galėtų išplėsti esamų energijos taupymo priemonių taikymo sritį ir užmojus ir sumažinti aukštą energijos nepritekliaus lygį (2020 m. – 17,1 %), be kita ko, kai tikslinga, naudodama sanglaudos politikos fondų lėšas, pavyzdžiui, pastatų ūkiui atnaujinti. Esamas rinkos kliūtis, ribojančias renovacijos mastą tam tikruose segmentuose, būtų galima sumažinti teikiant tikslines teises ir finansines paskatas. Kad Graikija pasiektų 55 % tikslo priemonių rinkinio tikslus reikės toliau didinti užmojus mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kieki ir didinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą ir energijos vartojimo efektyvumą. Be to, reikia sparčiau mažinti vis dar labai nuo naftos priklausomo transporto sektoriaus priklausomybę nuo iškastinio kuro skatinant darnų judumą, be kita ko, įgyvendinant viešojo transporto ir geležinkelių projektus;

- (30) nors dėl spartesnio perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos ir iškastinio kuro atsisakymo keliuose sektoriuose susidarys didelių restruktūrizavimo išlaidų, tam, kad sumažintų socioekonominį pertvarkos poveikį labiausiai paveiktuose regionuose, įgyvendindama sanglaudos politiką Graikija gali pasinaudoti Teisingos pertvarkos mechanizmu. Be to, siekdama pagerinti įsidarbinimo galimybes ir sustiprinti socialinę sanglaudą, Graikija gali pasinaudoti „Europos socialiniu fondu +“, įsteigtu Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/1057²³.
- (31) atsižvelgdama į Komisijos vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2022 m. stabilumo programą, o jos nuomonė²⁴ atspindėta 1 rekomendacijoje;

²³ 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1057, kuriuo nustatomas „Europos socialinis fondas +“ (ESF+) ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1296/2013 (OL L 231, 2021 6 30, p. 21).

²⁴ Pagal Reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį.

- (32) atsižvelgdama į euro zonos valstybių narių ekonomikų glaudžias tarpusavio sąsajas ir kolektyvinį indėlį į ekonominės ir pinigų sąjungos veikimą, Taryba rekomendavo euro zonos valstybėms narėms, be kita ko, įgyvendinant savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, imtis veiksmų 2022 m. rekomendacijoje dėl euro zonos išdėstytoms rekomendacijoms įgyvendinti. Graikijos atveju tai konkrečiai atspindėta 1 ir 2 rekomendacijose;
- (33) atsižvelgdama į Komisijos nuodugnios apžvalgos ir vertinimo rezultatus, Taryba išnagrinėjo 2022 m. nacionalinę reformų programą ir 2022 m. stabilumo programą. Jos rekomendacijos pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 6 straipsnį atspindėtos 1, 2 ir 4 rekomendacijose. 1 ir 2 rekomendacijomis taip pat prisidedama prie 2022 m. rekomendacijos dėl euro zonos, ypač jos pirmos, antros ir ketvirtos rekomendacijų, įgyvendinimo. 1 ir 2 rekomendacijose nurodyta fiskalinė politika, be kita ko, padeda naikinti disbalansą, susijusį su didele valdžios sektoriaus skola ir neužbaigtu išorės perbalansavimu, taip pat spręsti didelio nedarbo ir mažo potencialaus augimo problemas. 4 rekomendacijoje nurodyta politika padeda, *inter alia*, spręsti su didele išorės skola susijusio pažeidžiamumo problemą ilguoju laikotarpiu,

REKOMENDUOJA Graikijai 2022 m. ir 2023 m. imtis šių veiksmų:

1. 2023 m. užtikrinti apdairią fiskalinę politiką: visų pirma riboti nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų augimą, kad jis neviršytų vidutinės trukmės laikotarpio potencialaus gamybos apimties augimo, atsižvelgiant į tolesnę laikiną ir tikslinę paramą namų ūkiams ir įmonėms, kurie labiausiai pažeidžiami dėl energijos kainų šuolių, ir iš Ukrainos bėgantiems žmonėms. Būti pasirengusiai einamąsias išlaidas pritaikyti prie kintančios situacijos. Didinti viešąsias investicijas į žaliąją ir skaitmeninę pertvarkas, taip pat į energetinį saugumą atsižvelgiant į iniciatyvą „REPowerEU“, be kita ko, naudojantis Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės ir kitų Sąjungos fondų lėšomis. Laikotarpiu po 2023 m. vykdyti fiskalinę politiką, kuria per laipsnišką konsolidavimą, investicijas ir reformas būtų siekiama užtikrinti apdairią vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinę būklę, patikimai ir laipsniškai mažinti skolą ir išlaikyti fiskalinį tvarumą vidutinės trukmės laikotarpiu. Remtis reformomis, kurių imtasi įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, didinti mokesčių sistemos palankumą investicijoms įdiegiant plačiau apimančią išankstinių sprendimų dėl mokesčių sistemą ir peržiūrėti savarankiškai dirbantiems asmenims tenkančios mokesčių naštos struktūrą. Išsaugoti viešojo administravimo veiksmingumą, kartu užtikrinant, kad būtų galima pritraukti tinkamos kvalifikacijos darbuotojų, ir būtų nuosekliai taikoma vienoda darbo užmokesčio lentelė.
2. Toliau įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą laikantis tarpinių ir siektinų reikšmių, įtrauktų į 2021 m. liepos 13 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimą. Kuo greičiau baigti derybas su Komisija dėl 2021–2027 m. sanglaudos politikos programavimo dokumentų, kad būtų galima pradėti juos įgyvendinti. Užbaigti dar neįvykdytas reformas, kurios buvo vykdomos taikant griežtesnę priežiūrą, įskaitant kadastro reformą.

3. Siekiant užtikrinti adekvačias ir vienodas galimybes naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis, užbaigti pirminės sveikatos priežiūros reformą pagal sistemą, iš dalies pakeistą taikant griežtesnę priežiūrą, įskaitant visų pirminės sveikatos priežiūros skyrių aprūpinimą darbuotojais, gyventojų registravimo vykdymą ir veiksmingų, bendrosios praktikos gydytojų atliekamų, pirmosios grandies funkcijų nustatymą.
4. Mažinti bendrą priklausomybę nuo iškastinio kuro ir įvairinti iškastinio kuro importą spartinant atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą ir infrastruktūros, kuri leistų naudoti vandenilį iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, kūrimą. Taip pat spręsti priklausomybės problemą užtikrinant pakankamą elektros tinklų ir jungčių, taip pat dujotiekių jungčių pajėgumą ir įvairinant dujų tiekimo maršrutus. Stiprinti energetinių paslaugų rinkos sistemą ir paspartinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones vykdant reformas ir teikiant rinkos paskatas, kad būtų remiamas statybų sektoriaus ir transporto sektoriaus priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas, visų pirma skatinant elektromobilumą.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė